

rolnicze abc

Trwają nabory wniosków w ARiMR i w LGD

Dofinansowanie doradztwa i działalności nierolniczej

W tym roku kończy się finansowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Choć do zakończenia programu pozostał jeszcze niemal rok, na wiele działań już zaczęło brakować środków. Warto wiedzieć, na co jeszcze można złożyć wnioski, a na co jest już za późno.

Anna Banaszkiewicz
a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

Skończyły się już środki na najpopularniejsze z nich: „Modernizację gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Choć Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod koniec ubiegłego roku zapowiadało możliwe zwiększenie środków na te działania, na razie nie wiadomo, kiedy i czy w ogóle będzie przeprowadzony nabór wniosków.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ma jednak jeszcze do podziału środki na usługi doradcze, grupy producentów rolnych i systemy jakości żywności. Istnieje też szansa, że przynajmniej w niektórych województwach rolnicy będą mogli ubiegać się o dofinansowanie z PROW 2007-13 na działania inwestycyjne.

Skorzystaj z doradztwa — dostaniesz dopłatę

Sporo środków zostało do rozdysponowania w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”. W skali kraju jest na ten cel jeszcze 160 mln zł. Do tej pory przeprowadzono już cztery nabory wniosków na dofinansowanie z tego działania, a z usług doradczych skorzystała już 42 tysiące rolników.

Od 2 stycznia trwa piąty nabór — po dodatkowe pieniądze na korzystanie z doradztwa rolniczego mogą zgłaszać się rolnicy i leśnicy, także ci, którzy nie korzystają z płatności bezpośrednich. Dofinansowanie można wykorzystać na usługi doradcze:

- dotyczące przestrzegania zasad wzajemnej zgodności
- w zakresie leśnym
- dotyczące spełniania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
- dotyczące zarządzania gospodarstwem rolnym

Wnioski do wyczerpania środków

Niestety, dofinansowanie nie pokrywa 100 procent kosztów usług doradczych, a jedynie 80 procent. Nie może być też wyższe niż 1500 euro w całym okresie realizacji PROW.

Warunkiem otrzymania dofinansowania jest za warcie umowy o świadczenie płatnych usług doradczych z jednostką uprawnioną do takiej działalności (ośrodkami doradztwa rolniczego, izbami rolniczymi oraz podmiotami, które mają akredytację ministra rolnictwa).

Ze złożeniem wniosków nie warto zwlekać — będą one przyjmowane do wyczerpania środków, ale nie później niż do końca 2013 roku.

LGD dzielą fundusze

Można też składać wnioski na działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Co prawda w ramach osi 3 PROW 2007-2013 środki już się skończyły. Jednak dofinansowanie na te działania można otrzymać nadal w ramach osi 4 Leader PROW 2007-2013 w ramach działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju.

Ubiegając się w LGD o dofinansowanie trzeba pamiętać o zgodności planowanej inwestycji z Lokalną Strategią Rozwoju Fot. Paweł Kicowski

W tym przypadku wnioski o wsparcie należy składać nie w ARiMR, ale w Lokalnych Grupach Działania (LGD).

W Polsce mamy już 336 Lokalnych Grup Działania — to najwięcej ze wszystkich krajów europejskich. Zadaniem LGD jest opracowanie i wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju. W skład każdej grupy wchodzi przedstawięcie sektora publicznego, społecznego i gospodarczego.

LGD wyznaczają terminy i wskazują miejsca przyjmowania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Dofinansowanie jest przyznawane na operacje, w których planowane inwestycje nie tylko spełniają warunki poszczególnych działań, ale też są zgodne z za-

sami Lokalnej Strategii Rozwoju.

W LGD można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Wnioski w różnych terminach przyjmują Lokalne Grupy Działania w całym kraju. Obecnie rolnicy z województwa warmińsko-mazurskiego mogą

składać wnioski na jedno działanie: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”. Wnioski na dofinansowanie w ramach tego działania można składać od 14 stycznia do 8 lutego 2013 roku w Lokalnej Grupie Działania „Brama Mazurskiej Krainy” w Nidzicy. W tej samej LGD można też złożyć wnioski na „Odnawę i rozwój wsi” oraz na tzw. Małe projekty.

REKLAMA

Projekt „Zawód z perspektywą” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW

zamieszkałych na terenie wybranych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego*

w zawodach

**OPIEKUN DPS/OPIEKUNKA DOMOWA
oraz ORGANIZATOR KATERINGU/
/ORGANIZATOR USŁUG GASTRONOMICZNYCH**

260 godzin zajęć!!!

ZAPEWNIAMY: MATERIAŁY SZKOLENIOWE,
ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POSIŁEK,
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU KURSU,

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu
CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2
tel. 89 541 23 25, 89 541 23 29, tel. kom. 519335899
www.efs.gov.pl, e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

*powiaty: elbląski, braniewski, bartoszycki, lidzbarski, olsztyński, szczycieński, ostródzki, etcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, olecki, piski, węgorzewski, giżycki.

Projekt jest realizowany w ramach umowy nr UDA-POKL.08.01.02-28-092/11-00 podpisanej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie

GDZIE NAS SZUKAĆ?

REDAKCJA I REKLAMA

Anna Uranowska

tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

Następne wydanie
13 lutego 2013
Zapraszamy

PERKOZ PARTS
SKLEP ONLINE

Profesjonalne części
w zasięgu twojej ręki

www.perkozparts.pl

Integrowana ochrona roślin

W produkcji rolnej coraz większego znaczenia nabiera integrowana ochrona roślin. Polega ona na połączeniu i wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin. Duży nacisk kładzie się na wszelkie niechemiczne metody, które nie tylko chronią rośliny, ale minimalizują zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.

Ochrona roślin jest szczególnie ważnym czynnikiem spośród wielu elementów składających się na technologię produkcji roślin uprawnych. — Jest ona przede wszystkim czynnikiem stabilizującym plonowanie — wyjaśnia Ewa Dzierżęcka z Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie. — Wdrożenie i upowszechnianie integrowanej ochrony roślin uprawnych przed szkodnikami glebowymi, jest wielkim wyzwaniem i wielką szansą dla ochrony roślin i produkcji rolniczej.

Przez szkodniki można stracić plony

Podstawowym zadaniem ochrony roślin w rolnictwie jest ich zabezpieczenie przed organizmami szkodliwymi, tak, aby w możliwie racjonalny sposób ograniczyć straty w plonie. Zatem, przy braku występowania agrofaga lub jego małym nasileniu zabiegów ochrony roślin jest nieuzasadniony ekonomicznie. Natomiast brak ochrony w przypadku masowego pojawienia się szkodnika może doprowadzić nawet do całkowitej utraty plonu i poniesionych przez rolnika nakładów. To dlatego tak ważne jest uchwycenie momentu, w którym zastosowanie środków ochrony roślin będzie nieuniknione.

Po pierwsze zapobieganie

Ochrona roślin przed agrofagami np. szkodnikami, szczególnie glebowymi nie jest zadaniem łatwym. Dlatego sprawdza się tutaj stara zasada — lepiej zapobiegać niż leczyć. Rolnicy powinni więcej uwagi poświęcać profilaktyce, czyli nie dopuszczać do rozwoju szkodników. Przydatny jest tu

prawidłowy płodozmian, metody agrotechniczne czy też stworzenie optymalnych warunków do rozwoju i ochrony gatunków pożytecznych. Niezbędna jest też wiedza o właściwościach konkretnych odmian i ich odporności na poszczególne gatunki agrofagów.

Po drugie — ograniczenie chemii

Bardzo ważne jest też systematyczne obserwowanie nie tylko występowania agrofagów, ale też stopnia ich nasilenia w danej uprawie. Dzięki zdobytym w ten sposób informacjom można podjąć decyzję o optymalnym wykorzystaniu środków ochrony roślin, zarówno chemicznych, jak i niechemicznych. Tu obowiązuje zasada, że po środki chemiczne sięgamy dopiero wtedy, gdy inne metody okażą się nieskuteczne. Najpierw trzeba wykorzystać wszelkie niechemiczne sposoby (agrotechniczne, biologiczne, mechaniczne itp.). Środki chemiczne trzeba natomiast stosować umiarkowanie, poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum wysokości dawek oraz ilości przeprowadzanych zabiegów.

Każdy ocenia swoje pole

Ochrona roślin przed agrofagami, tępienie szkodników i ograniczenie metod chemicznych to zadanie przede wszystkim dla rolników.

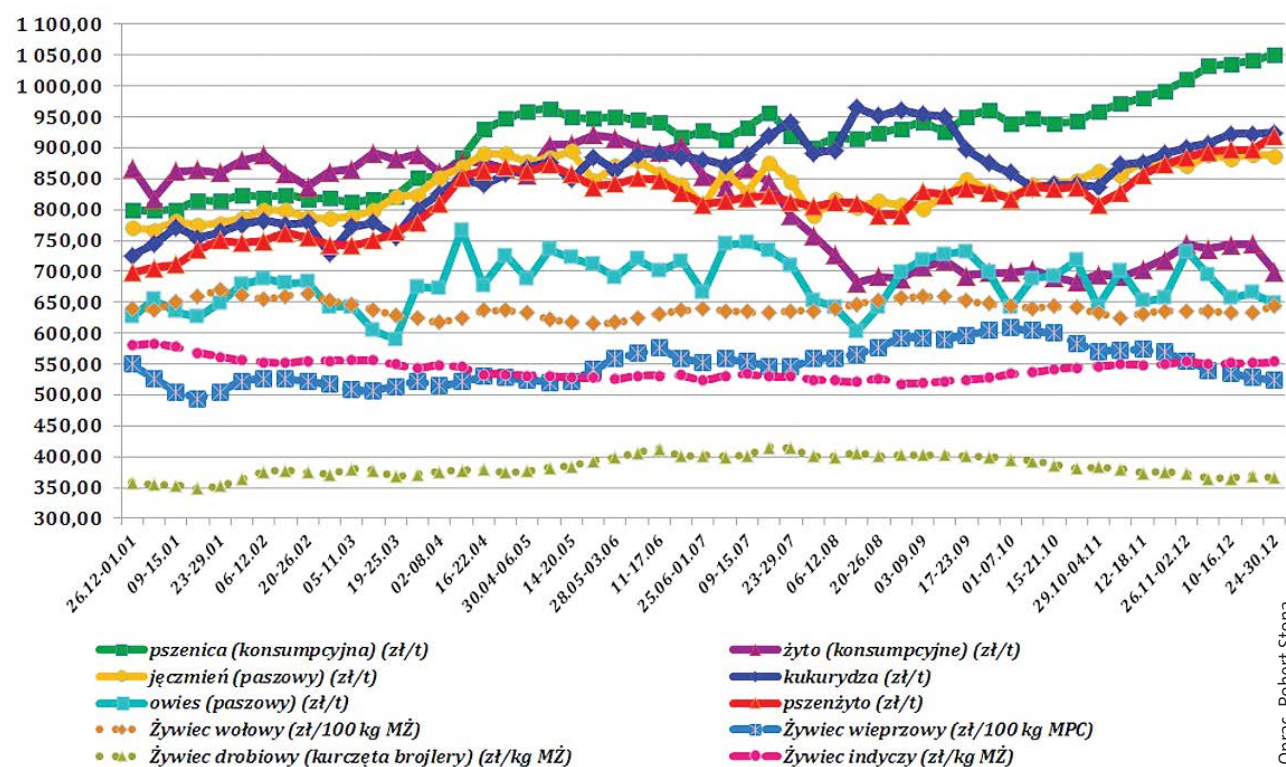
— Rolnicy powinni uważnie obserwować swoje pola i szybko reagować, jeśli zauważą jakiegokolwiek szkody wyrządzone przez agrofagi — uważa Ewa Dzierżęcka. — Dlatego potrzebne są szkolenia dla producentów rolnych, które nauczyłyby ich właściwego monitoringu swoich upraw. Doradcy rolniczy nie są bowiem w stanie dotrzeć do każdego rolnika, na każde pole. My służymy wiedzą i fachowym porady, jednak to rolnicy na podstawie własnych obserwacji muszą podejmować decyzje dotyczące ochrony roślin na swoich polach.

abc

RYNKI ROLNE

Mocna pszenica konsumpcyjna

Ceny skupu podstawowych zbóż oraz żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2012 roku

Oprac. Robert Stopa

Ostatni handlowy tydzień grudnia 2012 roku na rynku zbóż odznaczał się dalszym nieznacznym wzrostem cen skupu ziarna podstawowych zbóż. Szczególnie na koniec roku zyskała na wartości pszenica konsumpcyjna. Jest to efekt między innymi wyczerpujących się możliwości eksportowych pszenicy w krajach basenu Morza Śródziemnego.

Robert Stopa, WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Według analiz Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi cena pszenicy osiągnęła poziom 1051,04 złotych za tonę. Oznacza to wzrost rzędu 3,82 proc. w porównaniu do cen z końca listopada. W zestawieniu z ce-

nami sprzed roku jest to wartość o 24,03 proc. wyższa od ceny z grudnia 2011 roku.

Jedynym zbożem, którego ceny w skupie na koniec grudnia drastycznie spadły to żyto konsumpcyjne. Oferowano za nie 699,67 zł/t – było to o 6,43 proc. mniej niż w listopadzie, a w porównaniu do roku 2011 cena ta była aż o 24,07 proc. niższa.

Zboża paszowe też idą w górę

Na koniec grudnia zanotowano także nieznaczny wzrost cen skupu zbóż paszowych. W ciągu ostatniego miesiąca średnie ceny skupu kukurydzy osiągnęły poziom 924,60 zł/t, czyli wyższy o 2,65 proc. niż przed miesiącem i jednocześnie o 21,51 proc. wyższy niż rok wcześniej.

W przypadku jęczmienia paszowego osiągnięcie w skupie średniej ceny 886,97 zł/t oznaczało wzrost o 1,84 proc. w przeciągu miesiąca. Również w porównaniu do końca roku 2011 jęczmień był droższy o 13,18 proc.

Na światowych rynkach obrotu zbożami odnotowano również wzrost cen zbóż konsumpcyjnych i paszowych.

Trwa nabór wniosków o dopłaty do materiału siewnego

Wnioski można składać w Agencji Rynku Rolnego od 15 stycznia do 25 czerwca
Fot. Beata Szymańska

Rolnicy, którzy korzystają z kwalifikowanego materiału siewnego, mogą ubiegać się o dopłaty z Agencji Rynku Rolnego. Wnioski można składać od 15 stycznia do 25 czerwca. Gatunki, które objęte są dopłatami z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału kwalifikowanego to: pszenica (zwyczajna i mieszańcowa), żyto (populacyjne, syntetyczne i mieszańcowe), jęczmień, pszenżyto, owies, lubin, groch siewny, wyka siewna, bobik, ziemniak oraz mieszanki zbożowe lub

mieszanki pastewne sporządzone z materiału siewnego poszczególnych gatunków i odmian roślin zbożowych lub pastewnych, objętych dopłatami. Warunkiem otrzymania dopłaty jest wysianie zakupionego materiału siewnego oraz uprawa roślin objętych dopłatami na minimum 1 ha gruntów rolnych. Dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego mają charakter pomocy de minimis. Łączna kwota pomocy dla producenta rolnego nie może przekroczyć 7,5

REKLAMA

Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 089 526 44 39, 089 526 82 29
tel./fax 089 535 76 84
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Oddział w Olecku
ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko
tel./fax 087 520 30 31, 087 520 30 32
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 28.12.2012 r. Źródło: WMODR

Targowisko/towar	Pszenvica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenvżyto (dt)	Ziemniaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	65 – 80	0,42 – 0,85	-
Elbląg	-	-	-	80 – 90	0,40 – 0,85	-
Elk	90 – 100	-	80 – 90	70 – 80	0,70 – 0,90	-
Giżycko	-	-	-	80 – 100	0,60 – 0,80	-
Olecko	90	90	80	50	0,50 – 0,80	380 – 420
Orneta	88	-	-	60	0,65	-
Pisz	-	-	-	60 – 70	0,60 – 0,80	-
Szczytuo	-	-	-	60	0,75	-
GUS	98,03	88,13	85,90	60,01	-	367,30

Wyższy eksport rzepaku

Wstępne dane Sparks'a dotyczące handlu zagranicznym rzepakiem w pierwszych czterech miesiącach po zbiorach przynoszą optymistyczne dla Polski informacje. Według oceny eksport rzepaku z naszego kraju uzyskał poziom o 70 proc. wyższy od danych z zeszłego roku. Import natomiast w porównaniu z tym samym okresem w sezonie poprzednim był niższy o około 20 proc. Takie uwarunkowania rynku wpływały niewątpliwie na utrzymanie wysokiej ceny rzepaku w skupie. Na koniec grudnia 2012 roku cena rzepaku wyniosła 1986 zł/t. Jest to cena o 0,50 proc. niższa niż w listopadzie – 1 996 zł/t. Porównanie z ceną sprzed roku wykazuje także wzrost o 3,42 proc.

Spadki cen za żywica

Poświęteczny ostatni tydzień 2012 roku przyniósł dalsze spadki cen żywca wieprzowego i drobiowego. Jedynie w skupie wołowy na koniec roku odnotowano niewielki wzrost. Nie wątpliwie wpływ na trwające już od dłuższego czasu spadki ma fakt wejścia w życie z dniem 1. stycznia 2013 roku, norm związanych z wymogami wzajemnej

zgodności a dotyczących dobrostanu zwierząt.

W grudniu ceny na mięso wieprzowe spadły z 5,55 do 5,25 zł/kg masy poubojowej cieplej. W tym przypadku spadek w skali miesiąca wyniósł aż 5,78 proc. Była to także cena niższa o 6,95 proc. w porównaniu do analogicznego okresu roku 2011, gdy wynosiła 5,61 zł/kg masy poubojowej cieplej.

Cena pszenicy konsumpcyjnej osiągnęła poziom 1 051,04 złotych za tonę

Jedynie na koniec grudnia w cenach płaconych w skupie za żywica wołowy odnotowano niewielki wzrost. Notowana średnia cena w wysokości 6,45 zł/kg wagi żywej była o 1,52 proc. wyższa niż na koniec listopada i o 0,69 proc. wyższa niż na koniec grudnia 2011 roku.

W skupie żywca drobiowego w dalszym ciągu utrzymuje się spadek cen skupu kurcząt brojlerów. Na koniec grudnia wg ZSRIR MRiRW cena za 1 kg wagi żywej tych ptaków wynosiła 3,66 zł i była o 1,95 proc. niższa niż miesiąc wcześniej. Cena z końca roku 2012 była jednocześnie o 1,93 proc. wyższa niż cena notowa-

wana w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Notowania cenowe w skupie żywca indyjskiego w okresie ostatniego miesiąca niewiele się zmieniły i osiągnęły poziom 5,54 zł/kg wagi żywej – w listopadzie było to 5,55 zł/kg wagi żywej. Cena ta była w porównaniu do ubiegłego roku niższa o 5,21 proc.

Koniec passy w obrocie produktami mleczarskimi

W grudniu w obrocie tłuszczem mlecznym i mlekiem w proszku, na rynku polskim i na rynkach europejskich, odnotowano tendencję spadkową. Jedynie w przypadku obrotu masłem konfekcjonowanym oraz pełnym mlekiem w proszku ceny nieznacznie wzrosły. W przypadku masła konfekcjonowanego oznaczało to wzrost z poziomu 15,19 zł/kg z końca listopada do 15,42 zł/kg w notowaniach na koniec grudnia. Cena pełnego mleka w proszku w tym samym okresie wzrosła z 11,76 do 11,99 zł/kg. Było to odpowiednio o 1,53 proc. i 1,85 proc. więcej niż przed miesiącem. W odniesieniu do analogicznego okresu w 2011 roku ceny na obydwie wymienione artykuły spadły jednak o 6,94 proc. na masło konfekcjonowane i o 5,95 proc. na pełne mleko w proszku.

Ceny za pozostałe artykuły notowane w Zintegrowanym

Systemie Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, czyli za odtłuszczone mleko w proszku oraz za masło w blokach uległy na koniec roku obniżeniu. Największy spadek dotyczył masła w blokach. Za kg tego artykułu na koniec grudnia oferowano 13,43 zł/kg, czyli o 9,01 proc. mniej niż w listopadzie, kiedy cena kształtowała się na poziomie 13,43 zł/kg.

Za odtłuszczone mleko w proszku na koniec grudnia płacono natomiast 10,65 zł/kg, a więc o 1,07 proc. mniej niż przed miesiącem. W porównaniu do końca roku 2011 wartość cen masła w blokach spadła o 10,21 proc., natomiast cena odtłuszczonego mleka w proszku wzrosła o 6,93 proc.

W pierwszych czterech miesiącach po zbiorach, eksport rzepaku z naszego kraju uzyskał poziom o 70 proc. wyższy od danych z zeszłego roku.

Fot. Anna Uranowska

REKLAMA

Wybierz najlepszy mariaż

Powiedz tak, a dostaniesz w prezencie wysokiej klasy nawóz donasienny!

LAMARDOR PAK
zaprawa + nawóz donasienny

Zaawansowana
Technologia
Zaprawiania

- dwuskładnikowa zaprawa polecana do ochrony zbóż ozimych i jarych (m.in. pszenicy i jęczmienia)
- wykazuje wysoką skuteczność przy jednoczesnym pełnym bezpieczeństwie dla wschodzących roślin
- oferowana z wysokiej klasy nawozem donasiennym, zawierającym mikroelementy

150 Years
Science For A Better Life

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć uwagę na zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia oraz przestrzegaj zalecanych środków bezpieczeństwa.

Bayer CropScience, Al. Jerozolimskie 158, 02-326 Warszawa, tel. 22 572 36 12, fax 22 572 36 03

www.bayercropscience.pl

Zakazany materiał siewny GMO

Na początku roku Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia, które zakazują uprawiania w Polsce ziemniaków i kukurydzy z materiałów genetycznie modyfikowanych odmian kukurydzy MON 810 oraz ziemniaka Amflora. Dzięki temu będzie możliwe kontrolowanie, czy na danym polu nie wysiano kukurydzy lub nie wysadzono sadzeniaków genetycznie modyfikowanych. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, która zyskała kompetencje do prowadzenia kontroli, będzie mogła stosować sankcje, a nawet nakazać zniszczenie roślin na

polu. Od 28 stycznia po wejściu w życie ustawy i rozporządzeń, takie kontrole będą miały miejsce. Z ulgą odetchnąć mogą nie tylko konsumenci, ale też producenci ziemniaków i kukurydzy, którzy obawiali się, że materiał siewny z GMO może zanieczyszczać ich konwencjonalne uprawy. Polska nie jest wyjątkiem i wprowadziła zakaz uprawy zmodyfikowanej genetycznie odmiany ziemniaka Amflora po Węgrzech i Austrii, natomiast zakaz dotyczący kukurydzy MON 810 wprowadziły wcześniej Austria, Francja i Węgry. abc

tysiąca euro w ciągu trzech lat. Trzeba uważać, gdyż po przekroczeniu tej kwoty, trzeba będzie zwrócić nie tylko różnicę między otrzymaną pomocą a kwotą pomocy de minimis, ale ostatnią dopłatę w całej wysokości. Wnioski o dopłaty należy składać w oddziałach terenowych Agencji Rynku Rolnego. Od tego roku obowiązuje nowy wzór wniosków. Po druku wniosków oraz szczegółowe informacje zapraszamy na stronę www.arr.gov.pl. abc

Porady i podpowiedzi – część III

Grupa producentów rolnych w formie spółdzielni
W spółdzielni bez kapitału zakładowegoMagdalena Kitkowska,
Izabela Mikuła

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

W kolejnej części cyklu poświęconego grupom producentów rolnych skupimy się na działalności grupy założonej w formie spółdzielni.

Na początek warto zwrócić uwagę na różnice pomiędzy spółdzielnią a spółką. Podstawowe to po pierwsze zmienność składu osobowego spółdzielni, która powoduje płynność funduszu udziałowego w przeciwieństwie do kapitału zakładowego czy akcyjnego w spółkach kapitałowych. Po drugie w spółdzielni na plan pierwszy wysuwa się zaspokojenie różnorodnych potrzeb jej członków, wobec których prowadzenie działalności gospodarczej jest jedynie środkiem do osiągnięcia założonego celu.

Jednakowe prawo głosu

Kolejną odmiennością spółdzielni od spółki jest panująca w niej zasada demokracji w zarządzaniu. Cóż to oznacza? Otóż każdy członek spółdzielni ma jednakowe prawo głosu, bez względu na liczbę posiadanych udziałów. Ta zasada ma jednak swoich przeciwników, którzy, ponieważ mają trochę racji twierdząc, że tak demokratyczne formy władzy mogą prowadzić do spowalniania i utrudniania procesu decyzyjnego.

Jak jednak pamiętamy, główne cele działalności grup producentów rolnych to koncentracja podaży i organizowanie sprzedaży produktów rolnych. Także dostosowanie produkcji do warunków rynkowych, poprawa efektywności gospodarowania w gospodarstwach członków oraz planowanie pro-

dukcji, ze szczególnym uwzględnieniem jej jakości i ilości. Obawy o nadmierną demokratyzację wydają się zatem raczej przesadzone.

Bez kapitału zakładowego, ale minimum 5 osób

Trzeba również jak o atut spółdzielni podnieść fakt, że jej założenie w przeciwieństwie do zakładania spółki, nie jest uwarunkowane wysokością zgromadzonych środków finansowych – brak konieczności wniesienia kapitału zakładowego.

Jeśli zaś chodzi o sprawy formalne dotyczące spółdzielni to w pierwszej kolejności zwraca uwagę to, że prawo spółdzielcze wprowadziło dla grup producentów rolnych odrębny przepis -art. 6 § 2a, mocą którego określono minimalną ilość członków takiej grupy. W przeciwieństwie do innych spółdzielni, gdzie odpowiednio liczba członków-założycieli wynosi 10 osób fizycznych lub trzy osoby prawne, ustawowy zapis mówi o co najmniej pięciu założycielach grupy producentów rolnych, bez względu na fakt, czy są to osoby fizyczne czy też prawne.

Jak z pewnością zainteresowani czytelnicy zauważyli zapis ten koresponduje z przepisami o minimalnej liczbie założycieli GPR działającej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Założenie spółdzielni

Podstawowym dokumentem nieodzownym do założenia spółdzielni jest statut. Ten szczególnie rodzaj umowy, która określa we wewnętrznym ustroju spółdzielni, założyciele uchwalają i podpisują na zebraniu założycielskim.

Prawo spółdzielcze w art. 17 § 1 stanowi, iż założy-

ciele spółdzielni stają się jej członkami z chwilą jej zarejestrowania, natomiast osoby przystępujące do niej z chwilą przyjęcia przez spółdzielnię. Przyjęcie zaś jest stwierdzone na deklaracji członkowskiej podpisem uprawnionych do tego osób – dwóch członków zarządu bądź przez zarząd upoważnionych.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na konieczność zawarcia w akcie założycielskim spółdzielni szczególnych postanowień dotyczących GPR. Wynika to z ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach, które są przepisami szczególnymi w stosunku do postanowień prawa spółdzielczego i zawarte są w rozdziale drugim powyższej ustawy.

Organy spółdzielni

Organami spółdzielni są: walne zgromadzenie, rada nadzorcza i zarząd. Obowiązujące prawo dopuszcza istnienie również innych organów, których sposób powoływania, odwoływania i zakres uprawnień określać musi statut. W ybór osób do organów obligatoryjnych z mocy ustawy odbywa się w głosowaniu tajnym, spośród nieograniczonej liczby kandydatów i w ten sam sposób są oni odwoływani.

Najważniejszym spośród wymienionych organów jest walne zgromadzenie, na którym każdy członek ma jeden

głos, bez względu na liczbę posiadanych udziałów. Wyłom od tej zasady może nastąpić w sytuacji, gdy członkami spółdzielni są wyłącznie osoby prawne. W tych okolicznościach statut spółdzielni określić może inną przydział głosów dla poszczególnych członków.

Statut spółdzielni może zastrzec do wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia także podejmowanie uchwał w innych sprawach.

W GPR działającej w formie spółdzielni, w której liczba członków nie przekracza dziesięciu, nie powołuje się rady, o ile statut nie stanowi inaczej. W tym przypadku kompetencje rady wykonuje walne zgromadzenie członków.

Zarząd spółdzielni jest organem kierującym jej działalnością, reprezentującym ją na zewnątrz oraz podejmującym decyzje niezastrzeżone w ustawie lub statucie innym organom.

Jego skład i liczbę członków określa statut. Stosownie do jego postanowień członkowie zarządu są wybierani przez walne zgromadzenie lub radę.

Na koniec warto wspomnieć o tym, że spółdzielnia odpowiada za swoje zobowiązania całym swym majątkiem, natomiast członek spółdzielni za jej zobowiązania nie jest odpowiedzialny.

Walne zgromadzenie członków spółdzielni zajmuje się:

- 1) uchwalaniem kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej;
- 2) rozpatrywaniem sprawozdań rady, zatwierdzaniem sprawozdań rocznych i sprawozdań finansowych oraz podejmowaniem uchwał, co do wniosków członków spółdzielni, rady lub zarządu w tych sprawach i udzielaniem absolutorium członkom zarządu;
- 3) rozpatrywaniem wniosków wynikających z przedstawionego protokołu polustracyjnego z działalności spółdzielni oraz podejmowaniem uchwał w tym zakresie;
- 4) podejmowaniem uchwał w sprawie podziału nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) lub sposobu pokrycia strat;
- 5) podejmowaniem uchwał w sprawie zbycia nieruchomości, zbycia zakładu lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej;
- 6) podejmowaniem uchwał w sprawie przystępowania do innych organizacji gospodarczych oraz występowania z nich;
- 7) oznaczaniem najwyższej sumy zobowiązań, jaką spółdzielnia może zaciągnąć;
- 8) podejmowaniem uchwał w sprawie połączenia się spółdzielni, jej podziału oraz likwidacji;
- 9) rozpatrywaniem w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym odwołań od uchwał rady;
- 10) uchwalaniem zmian statutu;
- 11) podejmowaniem uchwał w sprawie przystąpienia lub wystąpienia spółdzielni ze związku oraz upoważnieniem zarządu do podejmowania działań w tym zakresie;
- 12) wyborem delegatów na zjazd związku, w którym spółdzielnia jest zrzeszona.

Wiosenne zagrożenia upraw rolniczych

PrognozyObjawy mączniaka prawdziwego na młodych liściach pszenicy ozimej
Fot. Marek Korbas

Jesień sprzyjała rozwojowi zbóż, a co za tym idzie pozwoliła wytworzyć przed zimowym spoczynkiem odpowiednią ilość liści i bogaty system korzeniowy. Podobną sytuację obserwowano na plantacjach rzepaku. Jednakże warunki pogodowe nie umożliwiały przez długi okres czasu wejścia roślin w stan spoczynku zimowego. Praktycznie w mniejszym lub większym stopniu oziminy przez cały czas rosły.

Marek Korbas, IOR-PIB
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Stosunkowo dobry wzrost powodował, że przez długi okres nie obserwowano na zasiewach zbóż objawów wskazujących na porażenie przez grzyby chorobot wórcze. Dopiero w okresie wczesno-zimowym na liściach wszystkich gatunków ozimin zaczęły pojawiać się zmiany chorobowe.

Porażenie zbóż grzybami

Na blaszkach liściowych jęczmienia ozimego, którego siejemy stosunkowo niewiele stwierdzano obecność kilku chorób, a wśród nich między innymi: plamistość siatkową liści, rynchosporiozę i mączniaka prawdziwego. Na pszenicy stwierdzano pierwsze objawy paskowania septoriozy liści oraz rdzy brunatnej.

Na uprawach pszenżyta sytuacja wyglądała podobnie, ale porażenie przez wyżej wymienione choroby było słabsze. Z kolei na życie, które

było wysiewane wcześniej obserwowano największe porażenie przez mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną, a także na blaszkach liściowych niektórych plantacji występowały objawy wskazujące na obecność fuzariozy liści.

Rzepak ozimy też zagrożony

Na rzepaku zwłaszcza na liściach wystąpiło niewielkie porażenie przez sprawców suchej zgnilizny kapustnych, czerni krzyżowych i szarej pleśni. Choroby występowały pojedynczo lub równocześnie doprowadzając do żółknięcia i zamierania blaszek liściowych. Zjawisko takie szczególnie obserwowano przy porażeniu przez suchą zgniliznę kapustnych i szarą pleśń.

Sucha zgnilizna objawiała się plamami owalnymi, niekiedy ograniczonymi przez nerwy liściowe. Plamy posiadały barwę beżową, najczęściej otoczone chlorotyczną obwódką, a na ich powierzchni pojawiały się czar-

Statut spółdzielni powinien zawierać:

1. oznaczenie nazwy z dodatkiem „spółdzielnia” lub „spółdzielcz” z podaniem jej siedziby,
2. przedmiot działalności spółdzielni oraz czas trwania, o ile założono ją na czas określony,
3. wysokość wpisowego oraz wysokość i ilość udziałów, które członek obowiązany jest zadeklarować, terminy wnoszenia i zwrotu oraz skutki nie wniesienia udziału w terminie, jeśli statut przewiduje wnoszenie więcej niż jednego udziału, można określać ich górną granicę,
4. prawa i obowiązki członków,
5. zasady i tryb przyjmowania członków, wypowiedzania członkostwa, wykreślenia i wykluczania członków,
6. zasady zwoływania walnych zgromadzeń, obradowania na nich i podejmowania uchwał,
7. zasady i tryb wyboru oraz odwołania członków organów spółdzielni,
8. zasady podziału nadwyżki bilansowej oraz pokrywania strat spółdzielni.

przezimowania zbóż i rzepaku

Plamistość siatkowa to groźna choroba występująca na liściach jęczmienia

Fot. Marek Korbas

Sucha zgnilizna kapustnych – objawy na młodym liściu rzepaku

Fot. Marek Korbas

ne punkty – owocniki grzyba z zarodnikami konidialnymi.

Szara pleśń natomiast pojawia się najczęściej na końcach blaszek liściowych lub w miejscach uszkodzeń tkanki roślinnej spowodowanych np. przez szkodniki lub zwierzyne łowną. W okolicach miejsc uszkodzeń następowało żółknięcie części liścia, a następnie pojawiał się szary nalot grzybni z zarodnikami konidialnymi sprawcy szarej pleśni.

W niewielkim stopniu na powierzchni blaszek liściowych występowały czarno-brunatne punktowe plamy, które wskazywały na porażenie rzepaku przez czerń krzyżowych.

Konieczne wiosenne zabiegi

Po okresie spoczynku zimowego zarówno w sytuacji, kiedy będzie okrywa śnieżna lub, gdy takowej zabraknie na plantacjach zasianych wcześniej lub we właściwym terminie, może nastąpić w uprawie zbóż i rzepaku rozwój wymienionych wcześniej sprawców chorób. Na późno sianych oziminach również istnieje takie zagrożenie, ale obecność chorób nie będzie miała wysokiego nasilenia.

Jeśli nie było – wykonać zabiegi wiosną

W rzepaku należy rozpatrywać dwie sytuacje. Pierwsza to taka, w której wykonano zabieg opryskiwania przy użyciu fungicydu oraz druga, w której takiego zabiegu nie wykonywano. Na wiosnę po ruszeniu wegetacji wystąpi konieczność zastosowania zabiegu na plantacjach, które nie były chro-

nione jesienią. Pola z roślinami chronionymi najczęściej nie wymagają wykonania zabiegu wiosną, ponieważ zabieg jesienny pozwala na silną redukcję obecności sprawców chorób.

Na intensywnie prowadzonych plantacjach zbóż nasilenie występowania chorób może być wysokie

Przy wyższym nawożeniu choroby są silniejsze

W uprawie zbóż największą uwagę poświęcać należy plantacjom pszenicy i pszenżyta, a w drugiej kolejności jęczmieniowi i życie. Na intensywnie prowadzonych plantacjach zbóż z zastosowanymi wysokimi dawkami nawożenia

(NPK) nasilenie występowania chorób może być wysokie i sytuacja taka będzie zmuszać rolników do użycia fungicydów, które pozwolą na stworzenie odpowiednio silnego fundamentu do wysokiego plonowania roślin.

Przy niskim nawożeniu natomiast, presja chorób jest słabsza, ale potencjalne plonowanie zbóż również będzie na niskim poziomie.

Uwaga na odporność patogenów

Najlepiej przy wykonywaniu zabiegów stosować fungicydy o wysokiej skuteczności, składające się z kilku substancji aktywnych należących do różnych grup chemicznych. Zmniejsza to prawdopodobieństwo występowania zjawiska odporności grzybów na stosowane substancje czynne.

Wiadomym jest, że zarówno w uprawie zbóż i rzepaku

chętnie stosowane są substancje czynne z grupy triazoli w tym tebukonazolu. Ze względu na wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia odporności najlepiej stosować go w sezonie wegetacyj-

nym tylko jeden raz. W przypadku planowania kolejnych zabiegów korzystne jest używanie innych substancji czynnych najlepiej z różnych grup chemicznych.

Wykonanie zabiegu na wios-

nę pomimo trudności ze stwierdzeniem bezpośrednich korzyści daje bardzo wiele, dlatego że niezakłócony wzrost roślin umożliwia uzyskanie wysokiej ilości i jakości plonu.

REKLAMA

Przybywa z odsieczą

- szybki w działaniu
- wygodny w stosowaniu
- elastyczny termin stosowania
- gotowy herbicyd bez konieczności mieszania z adiuwantami
- skuteczny poprzez dwa odmienne mechanizmy działania

huzAR
ACTIV

ODESI
fluid power

150 Years
Science For A Better Life

REKLAMA

ALDO
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

MCCORMICK Kverneland kränzle Beta

URSUS MF METAL-FACH SIPMA

de heus

Siedziba firmy:
Surowe 116
07-431 Czarnia
tel. (29) 77 27 650

Oddział Myszyńiec
ul. Stefanowicza
07-430 Myszyńiec
tel. (29) 77 21 980

Oddział Mrągowo
ul. Olsztyńska 13A
11-700 Mrągowo
tel. (89) 741 00 98

Ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć uwagę na zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia oraz przestrzegaj zalecanych środków bezpieczeństwa.

Bayer CropScience, Al. Jerozolimskie 158, 02-326 Warszawa,
tel. 22 572 36 12, fax 22 572 36 03

www.bayercropscience.pl

Tucz mięśny trzody chlewnej

Wykorzystajmy predyspozycje genetyczne tuczników

Trzoda chlewna zajmuje drugie po bydło, miejsce wśród najważniejszych gatunków zwierząt gospodarskich. Świnie są głównym źródłem mięsa spożywanego przez człowieka i dzięki temu odgrywają poważną rolę na całym świecie. Wieprzowina zawiera jednak dużo tłuszczu, który często traktowany jest, jako niepożądany produkt uboczny chowu tych zwierząt. Dlatego wysokie oczekiwania rynku i wzrost zapotrzebowania na chude mięso z młodych, stosunkowo lekkich tuczników, wpływają na poszukiwanie nowoczesnych metod tuczu.

Chów trzody chlewnej prowadzony jest na całym świecie. Dużą rolę odgrywają tu ustalone upodobania i tradycje kulinarne, a wielkość posiadanego pogłowia, ilość produkowanej i spożywanej wieprzowiny ograniczone są względami religijnymi i dostępnością pasz potrzebnych do żywienia tych zwierząt. Szacuje się, że ok. 30 proc. ludności świata, a wśród nich wyznawcy islamu i Żydzi – nie spożywa wieprzowiny. Trudna do bliższego określenia jest też liczba zwolenników wegetarianizmu, którzy w ogóle nie jedzą mięsa i jego przetworów.

Janusz Falkowski, UWM
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Tucz określa się, jako sposób żywienia i utrzymywania świń, który pozwala na otrzymanie zwierząt rzeźnych o pożądanej masie ciała oraz odpowiedniej ilości i jakości mięsa i tłuszczu. Celem tuczu trzody chlewnej jest przetwarzanie podawanych zwierzętom pasz na mięso, przy możliwie małym odkładaniu tkanki tłuszczowej. Efekt y ekonomiczne tuczu zależą od: – tempa wzrostu tuczonych zwierząt,

– zużycia paszy w przeliczeniu na 1 kg masy ciała, – ilości i jakości uzyskiwanych produktów rzeźnych, czyli w głównej mierze wartości mięsa w tuszach.

Jak osiągnąć właściwy stosunek mięsa do tłuszczu?

Świnie mięsne obecnego typu genetycznego, charakteryzują się coraz szybszym tempem wzrostu i coraz większą zdolnością do odkładania białka w ciele. Pochodzące od nich tusze cechuje coraz wyższa mięsność. Zależności te dobrze ilustrują dane liczbowe za-

warte w tabeli 1. Dotyczą one wybranych wyników testowej oceny świń, prowadzonej w stacjach kontroli użytkowości rzeźnej w Polsce.

W warunkach stacji kontroli, tuczy się tylko loszki od 30 kg początkowej masy ciała do 100 kg masy przed ubojem, kiedy to wszystkie zwierzęta poddawane są ocenie wartości rzeźnej. Jak widać, loszki tuczone w 2011 r. charakteryzowały się wyższymi przyrostami dziennymi. Lepiej też wykorzystywały pasze, zużywając jej mniej na 1 kg przyrostu masy ciała.

Udział mięsa w tuszach badanych loszek w 2011 r. był wyższy w porównaniu z ocenianymi 10 lat wcześniej. Średnia powierzchnia „oka” połędwicy wynosząca w 2011 r. 54,8 cm² była o 3,5 cm² większa od stwierdzonej w 2002 r., tj. 51,3 cm². Powierzchnię „oka” połędwicy określa się za ostatnim żebrzem na prze-

kroju poprzecznym mięśnia najdłuższego grzbietu, czyli najcenniejszej części tuszy.

Młodsze tuczniaki przejściowo żywione poniżej optymalnego poziomu mogą później wykazać się podwyższonymi przyrostami masy ciała

Żywienie do woli

Tuczniaki mięsne to szybko rosnące młode świnię, które mają zdolności odkładania w ciele dużych ilości białka, głównie w postaci mięsa. Zasadą tuczu takich zwierząt jest intensywne żywienie mieszankami pełnoporcjowymi, których podstawą są ziarna zbóż (tucz zbożowy). Świnie są zwierzętami

wszystkożernymi, co pozwala stosować w ich żywieniu różnorodne pasze pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, w tym wiele pasz odpadów. Dawniej stosowane w znacznej ilości ziemniaki i zielonki z upraw polowych, dzisiaj mają niewielkie znaczenie w żywieniu trzody chlewnej. Podstawowymi paszami stosowanymi w żywieniu świń są zboża i uboczne produkty otrzymywane przy ich przerobieniu. Konieczność zachowania odpowiedniego stosunku białkowo-energetycznego w mieszankach wymaga stosowania dodatków pasz wysokobiałkowych. Mogą nimi być np. poekstrakcyjna śruta (sojowa, rzepakowa i inne) otrzymywane z przerobu nasion roślin oleistych lub w pewnym zakresie nasiona roślin motylkowych gruboziarnistych.

W tabeli 2 podano poziom podstawowych składników pokarmowych zalecanych

przez przykładowe normy żywienia świń, dostosowane do zapotrzebowania tuczników mięsnych. Normy te proponują 3-fazowy sposób żywienia do woli, co oznacza, że tucz podzielony jest na 3 okresy, w których świnię otrzymują kolejno mieszanki paszowe o zróżnicowanej wartości pokarmowej. Przy żywieniu do woli uzyskuje się najwyższe przyrosty masy ciała, ale równocześnie wpływa to na zużycie paszy w przeliczeniu na 1 kg przyrostu i pogorszenie jakości tusz, które będą bardziej otluszczone. Uważa się jednak, że tuczniaki bardzo szybko rosnące mogą być z powodzeniem żywione do woli.

Zdolność do kompensacji wzrostu

Tuczniaki młodsze, które były przejściowo żywione poniżej optymalnego poziomu, mogą po powrocie do stosowania mieszanki odpowiedniej dla

Cechy tuczne i rzeźne loszek rasy wielkiej białej polskiej ocenianych w stacjach kontroli w 2002 i 2011 roku

Wyszczególnienie	Lata	
	2002	2011
Liczba ocenionych loszek	457	477
Przyrosty dzienne od 30 do 100 kg (g)	841	873
Zużycie paszy na 1 kg przyrostu (g)	3,17	2,74
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	51,3	54,8
Zawartość mięsa w tuszy (%)	57,7	60,2

Zapotrzebowanie pokarmowe tuczników

Wyszczególnienie	Masa ciała		
	20-50	50-80	80-120
Zawartość w 1 kg mieszanki:			
– energia metaboliczna (kcal)	3400	3400	3400
– białko ogółem (%)	18,0	15,5	13,21
Średnia masa ciała tuczników (kg)	35	65	100
Średnie dzienne spożycie mieszanki (kg)	1,855	2,575	3,075

Zasady utylizacji zwierząt — z ARiMR umowy podpisało 11 firm

REKLAMA

AMBA **P.W. AMBA sp. z o.o.**
06-540 Radzanów, ul. R. Siemiątkowskiego 27
NI-ARiMR: PL060974753001
e-mail: pwamba@op.pl

Oferujemy odbiór padłych sztuk zwierząt z gatunku bydło, świnię, owce, kozy i konie

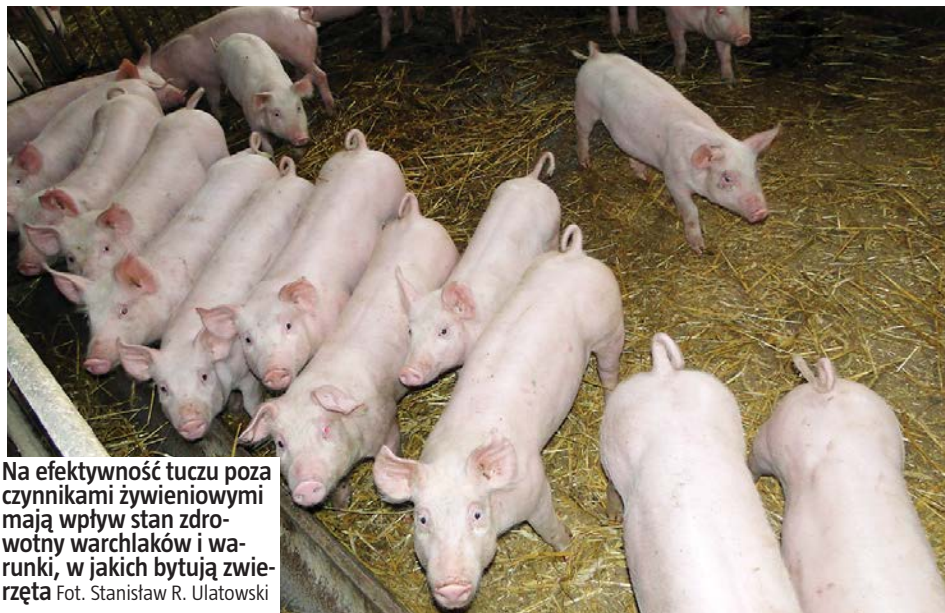
Numery telefonów do przyjmowania zgłoszeń:
23 679 80 09, 23 679 80 53, 604 202 878, faks 23 679 80 05

Podobnie jak w roku ubiegłym, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji dofinansuje w całość lub część kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich. W 2013 roku umowę z ARiMR podpisało 11 firm utylizacyjnych z całej Polski. W każdym województwie działać będzie kilka firm utylizacyjnych, rolnicy będą mieli więc możliwość wybo-

ru, z których usług skorzystają. Zasady dofinansowania utylizacji będą w tym roku identyczne, jak w ubiegłym. Wsparcie mogą otrzymać rolnicy, którzy prowadzą gospodarstwo rolne, a jednocześnie spełniają kryteria małego lub średniego przedsiębiorstwa. Dofinansowane będą koszty zbioru, transportu i unieszkodliwiania pad-

łych zwierząt gospodarskich: bydła, świń, owiec, koni i kóz. Wysokość dofinansowania jest różna. 100 procent kosztów utylizacji można otrzymać na: • zbiór i transport padłego bydła, owiec, kóz, koni i świń • unieszkodliwienie bydła, które ukończyło 48 miesięcy życia • unieszkodliwienie owiec i kóz, które ukończyły 18 miesięcy życia

Natomiast dofinansowanie w wysokości do 75 procent kosztów obejmuje unieszkodliwienie: • padłego bydła poniżej 48 miesięcy życia • owiec i kóz poniżej 18 miesięcy życia • koni i świń niezależnie od wieku Dofinansowanie z ARiMR nie obejmuje podatku VAT (dotyczy to rolników, którzy są płatnikami VAT). abc

Na efektywność tuczu poza czynnikami żywieniowymi mają wpływ stan zdrowotny warchlaków i warunki, w jakich bytują zwierzęta Fot. Stanisław R. Ulatowski

danego okresu tuczu, wykazać się podwyższonymi przyrostami i wyrównać opóźnienie we wzroście spowodowane niedożywieniem. Zjawisko to określane jest jako zdolność do kompensacji wzrostu.

Jest to szczególnie interesujące i ważne ze względów ekonomicznych w odniesieniu do zastosowania metody tuczu kompensacyjnego po niedoborze białka. Białko bowiem jest najdroższym składnikiem dawki pokarmowej, a jego racjonalne wykorzystanie nabiera wyjątkowo znaczenia. Obniżenie zawartości białka w mieszankach pełnoporcjowych przeznaczonych dla najmłodszych i najłżejszych tuczników (do 50 kg masy ciała), może przyczynić się w końcowym efekcie do lepszego jego wykorzystania i tym samym obniżenia nakładów na żywienie.

Ważna zdrowotność i warunki bytowe

Na efektywność tuczu mają wpływ też liczne czynniki pozażywieniowe. Jednym z najważniejszych jest stan zdrowotny warchlaków rozpoczynających tucze. Te zwierzęta, które we wcześniejszym okresie odchowu przebyły przewlekłe schorzenia układu oddechowego lub pokarmowego (uporczywe biegunki) nie osiągają w tuczu wysokich przyrostów dobowych masy ciała, przy satysfakcjonującym zużyciu paszy.

Warchlaki wstawione do tuczu muszą być poddane odrobaczeniu. Świnie są podatne na inwazję pasożytniczą, a rozwój pasożytów w przewodzie pokarmowym powoduje pogorszenie apetytu i w konsekwencji obniżenie produktywności. Szkodliwe są też pasożyty skórne. Inne uwarunkowania pozażywieniowe to powierzchnia kojca przypadająca na 1 tucznika (optymalna wynosi ok. 0,8 m² na sztukę), mikroklimat pomieszczeń i liczba zwierząt tuczonych we wspólnym kojcu.

Konieczna kalkulacja ekonomiczna

Wpływ końcowej masy ciała na efektywność prowadzonego tuczu jest dość złożony, zwłaszcza w sytuacji, gdy do chlewni zakupuje się prosięta czy warchlaki. Porównując wyniki tuczu świń od 25 do 95; 105; 115 czy na wet 125 kg masy ciała wykazywano, że wraz ze wzrostem masy ciała o każde 10 kg, malały przyrosty o 10-20 g. W tej sytuacji wzrastało zaś zużycie paszy o 0,2-0,3 kg na 1 kg przyrostu. Równocześnie malała zawartość mięsa w tuszy o 1-2 proc.

Ze wzrostem przedubowej masy o każde 10 kg malał udział kosztu zakupionego warchlaka w przeliczeniu na 1 kg wyprodukowanego żywca, nawet o 10 proc. Wyższe ceny zakupu materiału wsadowego do tuczu skłaniają do produkcji tuczników cięższych. Trzeba jednak zdecydowanie podkreślić, iż określenie optymalnej końcowej masy ciała świń tuczonych w danym okresie wymaga zawsze prowadzenia szczegółowych kalkulacji ekonomicznych, w których uwzględnia się aktualne ceny paszy i żywienia.

Konsument chce już wiedzieć

Wieloletnie dążenia do intensyfikacji i uzyskania opła-

calności produkcji zwierzęcej doprowadziły do rozpowszechnienia systemów chowu przy dużej koncentracji zwierząt w jednym obiekcie. Często jest to system utrzymania beściołowego na podłogach rusztowych, czyli w warunkach ograniczenia możliwości przejawiania naturalnych reakcji behawioralnych i potrzeb zwierząt. W takich warunkach świnie tak jak i inne zwierzęta gospodarskie, nie mają możliwości wyboru ani pożywienia, ani warunków środowiska, w którym żyją.

W krajach zamożniejszych klienci obok ceny mięsa coraz częściej biorą pod uwagę jego jakość i informacje o jego pochodzeniu. Z roku na rok przybywa konsumentów produktów pochodzących od zwierząt utrzymywanych w lepszych warunkach środowiska.

Dobrostan wpływa na stan zdrowotny i produktywność zwierząt gospodarskich, a przez to determinuje jakość otrzymywanych od nich produktów żywnościowych. Ogólnie rzecz biorąc uważa się, że powinniśmy dążyć do tego, aby – jeśli to tylko możliwe – jeść mięso pochodzące od zwierzęcia, które miało akceptowalne życie, a transport i ubój nie był dla niego cierpieniem.

Po dofinansowania do Urzędu Marszałkowskiego „Mój Rynek” i dostęp do Internetu

Anna Banaszkiewicz

a.banaszkiewicz@gazetaolsztynska.pl

Po dofinansowania na różnego rodzaju działania można też zgłaszać się do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Można będzie zgłaszać wnioski na targowiska, a także na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na wsi. Nabór na targowiska rusza 21 stycznia, natomiast data naboru na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu nie jest jeszcze znana. Wiadomo, że będzie to pierwszy kwartał bieżącego roku.

Od 21 stycznia do 11 lutego 2013 roku w Urzędzie Marszałkowskim będzie można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej” w zakresie budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego. Gminy wiejskie i małe miasta z województwa warmińsko-mazurskiego mogą otrzymać aż 3,9 miliona na rewitalizację targowisk lokalnych. Celem działania jest poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości dla osób z terenów wiejskich, które chcą bezpośrednio sprzedawać swoje produkty.

O dofinansowanie mogą ubiegać się miejscowości, które liczą co najwyżej 50 tysięcy mieszkańców. Wnioski mogą składać gminy lub związki międzygminne. Oczywiście, potrzebny będzie wkład własny – można otrzymać maksymalnie do 75 procent wartości inwestycji. Uzyskane środki finansowe można wykorzystać na nowe oświetlenie, sanitariaty, parkingi czy utwardzone podłoże. Przynajmniej połowa powierzchni

W naszym rejonie w ponad 3. tys. miejscowości poziom nasycenia usługami szerokopasmowego Internetu o prędkości min. 2 MB/s wynosi nie więcej niż 30 procent Fot. Paweł Kicowski

handlowej na targowiskach mają też zajmować zadane stoiska. Każde z nich powinno być podłączone do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej.

Obecny nabór będzie już drugi – w pierwszym województwo wykorzystало 8,2 mln złotych z łącznej kwoty 12,1 mln przyznanych na ten cel. W ubiegłym roku z dofinansowania na rozbudowę i rewitalizację lokalnych targowisk skorzystało 10 gmin z naszego regionu – Dywity, Tolkmicko, Dobre Miasto, Susz, Kętrzyn, Szczytno, Lidzbark Warmiński, Giżycko, Olsztyn i Kowale Oleckie.

Szczegółowe informacje oraz formularze wniosków można znaleźć na stronie: www.sporol.warmia.mazury.pl. Wnioski na targowiska należy składać bezpośrednio w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Kolejny nabór, który zostanie ogłoszony w pierwszym kwartale 2013 roku,

będzie w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. Zakres pomocy obejmować będzie tworzenie i umożliwienie dostępu do infrastruktury szerokopasmowego Internetu lub modernizację infrastruktury. Celem działania i przekazywanego w jego ramach dofinansowania jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, którym zagrożonych jest wiele wsi i małych miejscowości w naszym regionie.

Z dofinansowania będą mogły skorzystać miejscowości, w których poziom nasycenia usługami szerokopasmowego dostępu do Internetu o prędkości min. 2 MB/s wynosi nie więcej niż 30 procent, a także nie są tam realizowane inwestycje TP S.A. oraz sieci dostępowe w ramach RPO. Terminy naboru wniosków nie są jeszcze znane. Lista miejscowości, które mogą ubiegać się w przyszłym naborze o dofinansowanie zamieszczona jest na stronie www.sporol.warmia.mazury.pl.

REKLAMA

AGRO-SYSTEM
WARKAŁY 28A, 11-041 OLSZTYN, tel./fax 089 512 80 74
Posiadamy w ciągłej sprzedaży:
Pasze Koncentraty Premiksy
Dodatki paszowe Karmy dla psów
i kotów Preparaty dezynfekcyjne
Prowadzimy hotel dla psów

PH KONRAD prowadzi
SKUP TUCZNIKÓW
- konkurencyjne ceny
- szybkie płatności
- odbiór z gospodarstwa
tel. 668 662 654,
86 215 11 15 wew. 24

Rolnictwo
BAZI OLSZTYNEK
najlepsze nawozy. Polecamy superskuteczną, NIEMIECKĄ KREDĘ GRANULOWANĄ, (89)519-14-15, 605-780-852.
LOSZKI, knury hodow

SKUP BYDŁA RZEZNEGO I WYBRAKOWANEGO
2,5 zł/kg + VAT
KNURY, MACIORY
Odbiór z gospodarstwa z wagą. Płatność gotówką lub przelewem.
Przyjeżdżamy w dniu zgłoszenia.
662-105-371

lane, transport GRATIS, 608-59-14-74.
inne
SZYBKA pożyczka nawet do 5000zł. Zadzwoń, 600-400-315.

KALCHEM
Sprzedaż Maszyn Rolniczych
Serwis - Części Zamienne
PHZ KALCHEM Sp. z o.o.
Wielki Głęboczek 150, 87-313 Brzozie, woj. kujawsko-pomorskie
e-mail: biuro@kalchem.com.pl, tel.: 56 49 358 40

